
1. Örkeny

Több mint 100 esztendővel ezelőtt, 1912. április 5-én született Örkeny István. A magyar groteszk próza megteremtőjéről és életútjáról egy-egy írás áll rendelkezésére az UTF-8 kódolású *emlekek.txt* és *eletut.txt* állományokban. Készítse el a mellékelt mintának és a leírásnak megfelelő dokumentumot! A szöveg tagolásához ne alkalmazzon felesleges, üres bekezdéseket!

1. Hozza létre szövegszerkesztő program segítségével az *orkenyistvan* nevű állományt a program alapértelmezett formátumában az *emlekek.txt* állomány felhasználásával!
2. Legyen a dokumentum álló tájolású és A4-es lapméretű! A bal és a jobb oldali margót 2,2 cm-re, a felsőt és az alsót 2,6 cm-re állítsa be!
3. A forrásban sok idézőjel szerepel, de ezek használata és típusa – mind a kezdő, mind a záró idézőjelek esetén – nem felel meg a magyar helyesírásnak. Javítsa ki ezeket a dokumentumban! Helyesen a kezdő idézőjel alul, a záró pedig felül helyezkedik el. Minta a téves és a helyes idézőjel-típusra, használatra:

"helytelenül" és „helyesen”.

4. A szövegtörzs karakterei – ahol más előírás nincs – Times New Roman (Nimbus Roman) betűtípusúak és 11 pontos betűméretűek legyenek!
5. Ahol a leírás vagy a minta mást nem kíván, végezze el a következő beállításokat!
 - a. A dokumentumban a sorköz legyen egyszeres, a bekezdéseket tegye sorkizárttá!
 - b. Állítsa be, hogy a bekezdések első sorai a margótól 0,5 cm-rel behúzva kezdődjenek!
 - c. A bekezdések után 3 pontos térköz legyen!
6. Készítse el a cím és az öt alcím formázását az alábbiak szerint!
 - a. A címhez 27 pontos, az alcímekhez pedig 17 pontos betűméretet, kiskapitális és félkövér betűstílust alkalmazzon!
 - b. A cím és az alcímek előtt 3, utánuk 6 pontos térköz legyen! Állítsa be, hogy az alcímek egy oldalra kerüljenek az azokat követő bekezdéssel!
 - c. Az alcímeket az alatta levő szövegtől vékonyabb, és a felette lévőől vastagabb fekete színű vonallal válassza el a szövegtükör teljes szélességében!
7. A cím utáni kapcsos zárójelben lévő forrás szövegét helyezze a címhez „*”-gal jelzett lábjegyzetbe! A lábjegyzet szövege Times New Roman (Nimbus Roman) betűtípusú, 8 pontos karakterméretű és dőlt stílusú legyen! A kapcsos zárójeleket és a benne lévő szöveget törölje a dokumentumból!
8. Az első bekezdés mellé helyezze el Örkeny István fotóját, a *kep1960.jpg* képet a mintának megfelelően! A kép méretét módosítsa arányosan úgy, hogy a szélessége 4 cm legyen! A képet vékony fekete vonallal szegélyezze!
9. A dokumentum élőlábában alkalmazzon oldalszámozást Times New Roman (Nimbus Roman) betűtípussal, a minta szerinti vízszintes elhelyezkedéssel és 13 pontos betűmérettel!

A feladat folytatása a következő oldalon található.

10. Az oldalszámok elé szúrja be a *minta.png* képet! A kép szélességét állítsa 3,8, a magasságát 0,5 cm-re! A képet a mintának megfelelően tükrözve helyezze el az oldalszámok után is! Ismételt szöközők használata nélkül, tetszőleges módszerrel oldja meg, hogy a képek és az oldalszámok között vízszintesen a mintához hasonló távolság legyen!
11. Örkény István életútjának kronológiáját az *eletut.txt* állományban tabulátorokkal tagolt szövegfájl tartalmazza. Készítse el az „*Életút*” alcím után az oszlopos szerkezetet behúzások és tabulátorok használatával!
- A bekezdések 0,7 cm bal és 2,3 cm függő behúzásúak legyenek!
 - A teljes listát formázza 8 pontos betűmérettel és dőlt betűstílussal!
 - A bekezdések háttére világosszürke legyen! Állítson balról az alapértelmezettnél vastagabb fekete szegélyt!
12. A dokumentumban alkalmazzon elválasztást!

40 pont

Minta:

EMLÉKEK ÖRKÉNY ISTVÁN RÓL *

„Ö mindig regényt akart írni, de soha nem tudta megírni. Talán ezzel a szemlélettel nem lehetett egy nagyregényt végigvinni” – mesélte a szociológus Örkény Antal, Örkény István fia apja személyes drámáját. Az egypercesek zsenije mindig a nagyra vágyott, az mégsem jöhett össze. „A novellái nagyon sűrített művek, amikbe jól át tudta vinni a személyiségét. Erzékeny volt, felismerte az ellentmondásokat, de volt benne egy humanista értékrend, ami a kisember vergődéséről, nevelésének látszó küzdelméről szól. Közben az embert nagyon szerette” – mondta Örkény Antal az Egypercesekről, amikor az író azt mondta: Nincsenek buta emberek, csak rossz Egypercesek!

Az író harmadik felesége, Radnóti Zsuzsa sok energiát felemésztő, magányos küzdelemként írta le a helyzetet, ami alapján Örkény azt gondolta, csak „pörköltet” ír: „Sok regényterve, félbehagyott szövege volt. Újra és újra neki-gyürkőzött, és miközben megszűntek az egypercesek, a kisregények, a drámák, a roppant energiával készült nagy terjedelmű vállalkozások viszont sorban félbe maradtak.”

Fanyarul, önironikusan így vallott ezekről a sok energiát felemésztő, magányos küzdelmekről: „Időbe-osztásom a következő: reggel, amikor még friss és fogékony a fejem, a regényen dolgozom. Délután, amikor már nem friss, se nem fogékony a fejem, más egyebet írok. Az öt év alatt (délutánonként) megírtam egy csomó normális novellát, aztán egy csomó „egyperces” novellát, körülbelül két vagy három szindarabot, csupa mellékterméket, valahogy úgy, ahogy a háziasszony a karajról levagdalt húsdarabkákból, hogy ne vesszenek el, összecsap egy kis pörköltöt. Öt év óta pörköltöt publikálok.”

A HADIFOGSÁGBAN MINDENT MEGKAPOTT

Örkény István élete különös vargabetűkkel tarkított. 1942 elején munkaszolgálatos lett Nagykátán, utána a doni frontra vitték. 1943 elején pedig már hadifogságba került félmillió magyarral. 1945-ig a Tamarov melletti gyűjtőtáborban élt, később a Központi Antifasiszta Iskolában kellett tanítania Krasznogarszkban. Tanátársai Rákosi Máttyás, Révai József és Lukács György voltak. Haza csak úgy mehetett, hogy belép a kommunista pártba.

A hadifogságból hazatérve jó néhány évig hitt az új rendszerben, egy új világban, s egyfajta „vakság uralkodott rajta”, ahogyan ő fogalmazott. Majd a kiábrándulás következett, a forradalom után pedig a hatalom elutasította, és megpróbálta elhallgattatni. A hatvanas években visszatérhetett, távolságtartó viszonyt alakított ki a rendszerrel szemben, Radnóti Zsuzsa szerint úgy tűnt, a kultúrpolitika tudomásul is vette. (Le-számítva egy-egy támadást, például, ahogy a Niagara nagykavéház című novelláját fogadta a hivatalos kritika, vagy, hogy a Pisti a vérzivatarban című drámáját tíz évre csak betiltották).

Fia szerint különös fontosságot jelentett életművében a hadifogság: „A döntő a hadifogság volt. Ott meg-kapta, amit mindig is akart, megszabadulhatott a polgári státuszától. Nem szerette, hogy a státusza határozza meg, hogy kicsoda. Ott egy senki volt”. Az író apja jómódú, asszimilálódott zsidó patikus volt, aki a legendák szerint több patikáját eljászotta, majd nyerte vissza kártyázások alkalmával. A polgári értékrenddel ezért sem tudott soha mit kezdeni Örkény.

56 UTÁN CSAK ÖNMAGA MARADT

Írói pályafutásában 1956 után következett be a fordulópont, addig főleg termelési regényeket és szocio-gráfikákat írt. Az október 23-i forradalomban Örkény az Írószövetség elnökségi tagjaként vett részt, és ő mondta el azt a sokat idézett fontos beszédet a Szabad Kossuth Rádió indulásakor október 30-án: „A Rádió éveken át a hazugság szerszáma volt. Parancsokat hajtott végre. Hazudott éjjel, hazudott nappal, hazudott minden hullámhosszon”. A mondtak miatt őt is kihallgatták, majd nem publikálhatott éveket. Aczél György gyógyszerészeti munkába kényszerítette.

* Vataka László: Örkény: Öt évig pörköltet írtam URL: http://index.hu/kultura/klassz/2012/04/05/orkeny_ot_evig_porkoltet_irtam/

1
